

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. február 27.

48. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Új Wurzer ház), I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hóra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít!
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

FARNADY.

Hogy egy öngyilkosság mekkora hatást ér el, az mindig attól függ, hogy *ur-e* az öngyilkos, vagy nem? Ez utóbbi esetben mindig szerencsésebb az önkéntől elpusztuló ember, mert nem terítik a boncoló asztalon kívül a nagyközönség szórakoztatására az ezerszemű nagy nyilvánosság elé szenzációt és meleg vértől párolgó igazi, frissiben az életből vett rémregényt, élvezni. Nem véletlenül mondjuk ezt: *élvezni*, mert bárhogy méltóztatnak is önök elszörnyűködni, alapjában véve bizonyos állati élvezetben részesülnek, amikor a hullá véses teste, összeroncsolt agya fölött bevilágítanak abba a multba, amelynek eseményei természetes konzekvencia gyanánt készítették elő az önhalálos ítéletet. Ma már nem elég, hogy az ember élete a társadalomban való élésben kopik el és válik saját magunk nyűgév, hanem még a halálunkban is találkozunk kell a társadalommal, amely átgázol rajtunk s még azt is tudni akarja, amihez voltaképpen semmi köze sincsen.

Magántitok: csak az élők jussa!

Levéltitok megsértése: nem létezik holtakkal szemben.

Ez a mi morálunk, ami felett mi rendkívül el vagyunk ragadtatva. Már fél az ember meghalni is, mert tudja, hogy halála után legalább is a jóbarátjainak a fele diszkvalifikálni fogja s iróasztala fiókjából előkelő idegenek még a mosónő számláját is előkotorászzák, hogy azokon is olyan megfigyeléseket tehesse, amik egy Lombrosznak is dicsőségére válhatnak. Az öngyilkos minden ember prédája. Ő fölötté alkotjuk meg az életfilozófiánkat, amit mi meg nem tartunk, de amelynek meg nem tartásáért pácát törünk a morgue márványasztalára kiterített öngyilkos feje fölött. A mai kor sajátsága, — s talán minden időké is az volt — hogy azok a gonoszak, akik az *élők* tetteit bírálják; de nemesek azok, akik a ravatal fölött a hazug igazságérzetbe pónált rágalmakat hangoztatják oly áhítatos ábrázattal, mintha az ótestamentomból tartanának kegyes felolvasásokat. És ez tetszik, ez imponál a népnek.

A szegény Farnady Elemér holtteste felett is megszólalt a nagyérdemű közönség ítélszava. Ma mindenki magához hasonlítja őt s arra a meggyőződésre lyukad ki, hogy különbek voltak nálánál, mert az ő élete léha volt; költekezett és semmibe vette a világot. Szó sincs azonban arról, hogy *mik és kik* voltak ennek a léha, költekező életnek az *okozói*? Mert voltak okozói s amely sorsba ez a szerencsétlen ember került, azt ezek a körülmények okozták. Talán más ember hasonló csapások alatt nem azt tette volna, amit Farnady. Talán nem költött, hanem *lopott*

volna pénzt. Talán nem magát, hanem más, vagy enyhébb esetben másokat ölt volna meg! És ezek is elvégre a legpörébb emberi igazságok. Ezekért gyakorta felmentő verdiktet hoz a polgári esküdtszék, de ha nemesebben cselekszik: nem más, hanem önmagát puffantja le, az a derék polgárember, aki az előbb még az eszküdtszékben felmentett, most *elítél* . . .

Voltak tehát szomorú események Farnady Elemér dr. életében, amik után nincs mit csudulkoznunk a történeten. De nem igen keresik a mentő körülményeket mellette. Csupán azt nézik, mit tett *most* s nem azt, mik voltak ennek az *okozói*? De ha azokat is nézzük, amiket *most* tett, akkor se igen látunk más, mint egy nyolcezerkoronás váltót, ami tulajdonképpen az öngyilkosságot előidézte. A váltót Maraz ur írta alá, aki a kivándorlás körül vagy egy millió koronával megrakodva vonul *most* vissza az áll mi keresettől. Farnady Elemér dr. ellenőre volt ennek az embernek s pénzsükségében hozzá fordult szíveséggért. Siessünk azonban kijelenteni, hogy *vissza akarta ennek az embernek ezt a pénzt fizetni*. Ez öngyilkossága bizonyít e mellett. Maraz ur váltója miatt, amit nem tudott rendezni, leti öngyilkos Farnady, mert úgy szól a mi értesülésünk, hogy Maraz ur *most*, amikor visszavonulni kénytelen a kivándorlási „ügyektől” s nincs már mit tartania Farnadytól: kissé erőlyesebbre kezdte követelni tőle a nyolcezer koronát.

Azt kérdelem Maraz urtól: adott volna-e nekem is egy nyolcezerkoronás váltót, aki nem voltam az ő ellenőre? S adott volna-e Farnadynak, *ha nem lett volna ellenőre*? Gondolom, nem adott volna s amint nem kellett már tartania Farnady hivatalos befolyásától — amit ő bosszúra fel nem használt volna soha — tüstént az *idegen adóst* látta Farnadyban. És *most* az a kérdés marad fenn, mit láthatunk mink Maraz urban? Nem egyebet, mint egy spekulánst, aki azzal a szándékkal ad egy állami hivatalnoknak — szíveséggel, hogy őt *lekenyerezze*. De ha már megmenekült a befolyásától, vissza kéri annak az árát is, amelyért talán egykor nyugodtan aludt.

Farnady Elemér bizonyára Maraz urtól kért váltót és nem „a Maraz kivándorlási etető”-től.

És ha megbíráhatjuk a halottat: miért ne bírálhatnók meg nagyjában az élet is, aki, ha szintén oly lelkiismeretesen fogná fel a dolgot, mint Farnady fogta fel, hát — — ma már az ő mosónői számlájából következtethetnénk arra, hogy hányszor vett magára hetenként tiszta inget?

K. N.

A Balkán vasutak. A belgrádi Samouprava mai számában foglalkozik Görögország ama tervével, hogy saját területén különböző vasuterveket megvalósítson s készséggel helyesli e terveket. Melt a Pyraeus-Larissa vonal által a török vasutakhoz csatolt Görögország vasutal kapcsoltnak össze Nyugateurópával is. A szerbek e terv mielőbbi megvalósítását kívánják, mert a Szaloniki-Larissa vasutvonal csak előnyökkel járhat a szerb kereskedelemre, amennyiben közvetlen összeköttetést hoz létre Szerbia és Görögország között. A szerbek tőlük telhetőleg támogatni fogják e tervet.

A Lokalanzeiger szófiai tudósítója beszélt Paprikw miniszterrel, aki a balkán-vasutak tervéről a következőket mondotta:

Meg vagyok arról győződve, hogy a novibazári vasut létre fog jönni. Ez a vasuti kapcsolat nekünk sem árt, nem használ, tehát nem lehet ellene kifogásunk. Azt sem hiszem, hogy Oroszország ellenezné ezt a vasuti tervet, mert rá nézve ugy kereskedelmi mint stratégiai szempontból jelentéktelen, de azért sem, mert különben Ausztria-Magyarország a tervezett Duna-Adria vasutra bármikor rátehetné a kezét. A szerbolasz tervről már inkább lehet beszélni, de amit Szerbia tervez, t. i. a Novibazáron és Montenegro átvett vasut politikailag és pénzügyi szempontból is lehetetlen. Ami Bulgáriát illeti, mi már 19 év óta foglalkozunk a wranja—szaloniki vasutvonalnak kumano-voi csatlakozásával. Ezt nem ellenzi a szultán és nem hinném, hogy valamely más állam felszólalna ellene.

A kivándorlás aktáiból.

A kivándorlás és a nemzetiségek. —
A Red Star Line üzelméi.
— A vörös osillag. —

Magyarországnak kétségtelenül két súlyos, veszedelmes problémája van. Mind a kettő gazdasági okokra vezethető vissza, ha a látszat politikai színezetet mutat is. A két probléma: a kivándorlás és a nemzetiségi kérdés. Szociológusok és nemzetgazdászok egyforma erőlyel igyekeznek a két probléma méregfogá ki-huzni s ha a politika kontárai nem ártanak be magukat avatadlanul a dologba, a két kérdés talán már rég lekerült volna a napirendről.

Igy azonban a kivándorlási ügyönkök csapnak fel szociológusoknak, nemzetgazdászoknak. Nekik olyan szérumuk van, amely egy csapásra végez ezekkel a kérdésekkel. Egyszerűen kiliferálják az ország munkabíró népét, s e tekintetben nem tesznek kivételt magyar és nem magyar ajku között. Ha nincs nép: nincs probléma! Hisz ez oly egyszerű!

Elárasztják az országot minden használatos nyelven fogalmazott kerítő-levelekkel. Nem tesznek különbséget, amikor ember-liferálásról van szó. Persze, a magyar munkásnak elsőbbsége van. De azért a tót és a román nemzetiségű magyar honpolgár is elég jó fejős tehén. A „Red Star Line” nevű társaság specialitása az erdélyi román nyelvű magyarság liferálása. Bécsben van az ügyönkösgük székhelye. (IV. Wiedener Gürtel Nr. 20.) Rendszeres román iroda, a Red Star Line bécsi irodája, ahonnan a román nyelven fogalmazott csábító levelek százezreit lopják be az országba.

Egy már megkötött üzletre vonatkozó levél van előttünk. Egy román blanketta, mely Nikula Purenci segesvári munkás sikeres kivándoroltatását igazolja. 219 korona előleget nyugtáz benne a jó bécsi. Az alkalom azonban annyira kedvező, hogy a világerő sem mulasz-

taná el egy kis kerítési akna elhelyezését. Ezért egy kis külön írásos cédulát mellékel a levélhez a következő tartalommal:

„Minden személy után, akit ti küldtök hozzánk, 12 koronát fizetünk nektek!”

A levél maga a szokásos tiltott csábitgatások frázisait és hazugságait tartalmazza. A hangnala is az előleg beküldésével akad az áldozat bőrébe:

„A helyeket biztosítani kell. Tessék tehát személyenként 20 koronát a helyek biztosítása céljából beküldeni.”

Sürgős! A tilos utat használni mindig sürgős. Hiszen a Red Star Line vörös csillaggal díszített zászlója is 8 nap alatt fut át az Océánon. Aki nem hiszi, tessék, próbálja meg. Newyork vagy Filadelfia — nekik ez mindegy. Az előleg beküldése után, mikor a „pasas” már Antwerpenig jutott, öt-hat nap úgy sem számít. Addig mellékel

egy utitervet, térképpel,
egy utazási jegyet, no meg
egy válaszbortéket.

Igy azután a kivándorlók alügynökei lesznek a Red Star Line bécsi ügynökeinek s azoknak a sorfala között mennek a „vörös csillag” felé, akiknek arcán már ott ég a vágyakozás, menni, menni innen a kivándorlási ügynökök által megrajzolt Eldoradóba.

A belügyminiszter talán mégis másképp fogja megoldani a nemzetiségi és kivándorlási problémákat . . .

UJDONSÁGOK.

A tengerészet és a nemzeti törekvések.

A helybeli szabad lyceumban ezen címmel tartott előadást Kemény Ödön, az Adria hajóstársaság titkára.

A tárgy kiválóan érdekes különösen a magyar kikötővárosban, ahol nagyon érezhető az a felületesség, amelylyel nálunk a hazai közgazdaság ezen fontos ágának aktualitásait kezelik és ahol állandóan érthetetlen, hogy a tájékozatlanság a tengerészet terén még ma is teljes országoszerte. A Fiuméről és a hazai kereskedelmi tengerészetéről egyebek között a következőket ismertette az előadó a többi európai hajósnemzetek hajózási politikájának megvilágítása után.

Le kell térnünk egy kissé a világforgalom főpontjáról, hogy a Quarnero öblébe jusunk. Bármilyen szívesen is látnók Fiumét a világtengerészeti gócpontok sorában, mégis be kell vallanunk, hogy a mi kikötővárosunk tengerészeti és külkereskedelmi jelentősége nem a világforgalmi számottevőségben, hanem abban áll, hogy ez az egyedüli pontja Magyarországnak, amely a tengerhez, a közlekedés szabad útjához vezet. *Ebben és csakis ebben keresendő és található meg* — ugymond — *Fiume fontossága.*

Majd Triestnek és az osztrák tengerészetnek ránk való hatását tárgyalva, így folytatja:

Hogy Ausztria többet képes áldozni tengerészetének fejlesztésére mint mi és hogy a Lajtán túlnek kifejtettebb ipara és kereskedelme nagyobb előnyt bír nyújtani kereskedelmi tengerészetének, mint a miénk, ez olyan helyzet következménye, amelyet felismerünk és szem előtt tartanunk kell, de amelyen egyhamar sem az államhatalom sem a magán gazdaság segíteni nem tud. Gazdasági átalakulást egykönnyen kiépíteni nem lehet és lehetetlen ott, hol ember előfeltételei még nem szeretettek meg. A kormány negyven év alatt folytatott tengerészeti politikáját többé-kevésbé összhangban állónak mondja a hazai közgazdaság érdekeivel, mert a kormányok és a törvényhozás mindent elkövettek, hogy Fiume és a magyar kereskedelmi tengerészet az ország pénzügyi ereje által vont határok között a fejlődés azon fokára hozassanak, amelyen minél teljesebben elégeithetik ki a feljüket gravitáló országos érdekeket. Nem tagadja, hogy tévedések és mulasztások is nagy számban jelentkeznek nemzeti tengerészetünk négy évtizedes múltjában, de az elért eredmények hiányossága főként abban keresendő, hogy a *hazai tásadalom és közgazdasági világ* állandóan behuny szemmel halad el az állam tengerészeti reform törekvései mellett. Ismerteti a tengeri kereskedelem fejlesztésének szükségét és rámutat arra az anomáliára, hogy nálunk az erre irányuló munkásság abban merül ki, hogy gazdasági

függetlenségéről és önálló vámterületről szónokolunk és vezércikkeket írunk „Tengerre magyar” címmel.

Most, hogy olyan élénk vita folyik a Magyar Tudományos Akadémia pályadíjairól a fővárosi sajtóban, fel kell vetnünk a kérdést, hogy vajjon még mindig nem érkezett-e el az ideje annak, hogy a tenger irodalma felsegíttessék, még mindig nincs szükség rá nálunk, hogy a közvélemény a tudatára ébredjen a tengerészeti ismeretek elsőrendű fontosságának? Fiumében a tenger mellett minden esztendőben. Innen aligha indul ki akció. Pedig talán az itt székelő *nemzetközi tengerjogi egyesületnek* ez alapszabályszerű feladatai közé tartozik! Gondol-e erre az elnökség.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Az ad hoc bizottság javaslata a rendőrség újjászervezése dolgában. Egy nyolctagú bizottság kiküldése a közmunkajavaslat tanulmányozására. Capudi Celso rappresentanzai tagságáról való lemondása. Az umagoi városi hatóság emlékirata az umagoi fiumei vonal létesítése ügyében. A zárt ülésen több adminisztratív ügyet intéznek el.

— **A kamara ülése.** A kereskedelmi és iparkamara tegnap délután 6 órakor Meynier Károly elnöklésével ülést tartott. A jegyzőkönyv hitelesítése után a kamara titkára jelenti, hogy az elmúlt vasárnapon négy jutalmat osztott ki öreg munkásoknak. A kereskedelmi tözsde közli, hogy az árbitrázsbizottság tagjait Mayer Gyulát választotta meg. A titkár jelenti, hogy a borkereskedők panaszt jelentettek be a mértékhatóságok dolgában. Az ügyet átteszik a városi tanácshoz, mint a másodikú iparhatóságokhoz. A kereskedelemügyi miniszternek egy kevésbé jelentős leírata után ismertették a miniszter választását a kamara egy régebbi feliratára, melyet a kereskedők és iparosok egyesülete nyújtott be az állomáson és a kikötőben uralkodó bajok miatt. A miniszter válaszában tudatja a kamarával, hogy legközelebb a Baross kikötőben vasúti vágányokat fektetnek, még ez év folyamán elkészül a Maria Valéria molón folyamatban levő építkezést, mel ekkel a fiumei kikötő nagy raktárral gazdagodik. Ezután a déli vasút választást tárgyalják a fiumeszentpéter-i szolgálat javítása ügyében. A déli vasút május elsejétől kezdve Flume—Szentpéter között új vonatot indít, amely délután 1 óra 15 perckor indul Szent-Péterből és 2 óra 55 perckor érkezik Fiuméba. Fiuméből egy új vonat 12 óra 55 perckor indul és 3 óra egy perckor érkezik Szent-Péterbe. Ez a vonat csatlakozást nyer a triest—bécsi vonathoz is. Ezenkívül a budapest—fiumei gyorsvonatok menetrendjén változás fog beállni, úgy hogy ezeknek rendszeres csatlakozásuk lesz az olasz vasutakkal. Ezután még több kisebb kérdést tárgyaltak s ezel az ülés este negyed 8 órakor véget ért.

— **A gimnazisták bálja.** A fiumei állami főgimnázium ifjusága tegnap este tartotta farsangi mulatságát a Corsia Deák nagytermében s erről a mulatságról el lehet mondani, hogy túlságosan jól sikerült. A Corsia Deák nagytermét zsúfolásig megtöltötte a közönség, sőt a táncmulatság előtt rendezett hangverseny-ről sokan kirekedtek. A gimnazisták a hangverseny műsorát jól válogatták össze. Az első szám az „Amico Fritz” Mascagni operájának hegedűn való eljátszása volt. A hatosban Bacsich Péter, Révész Andor, Frankl Ernő, Schmidt Lajos, Glavassevits Frigyes és Palese Arrigo vettek részt s mind jól állottak meg a helyükön. A zongorakíséretet Clerck János látta el. Spehar Milán ezután olasz monológot adott elő, majd Szauler József Mihályi „Pásztorúzek” című darabját játszotta el zongorán kintűnó bravórral. Majd dr. Urbanek Sándorné Tosti „Vorre monire . . .” című dalát és több Fráter-nótát énekelt. Szép éneke iskolázott hangjáról tett tanúságot. A közönség nagy tetszéssel fogadta. Az éneket Clerck János kísérte zongorán. Schmidt Tivadar Gabányi „Tót táncmester” című monológját adta elő nagy sikerrel. Révész Andor Barot VII. Hangversenyét adta elő hegedűn s játéka után ítélve még sok sikerben lesz része. Végül hat ifjú állathangversenyt adott elő, amit szintén nagy tetszéssel fogadott a közönség. Ezzel a hangverseny véget ért. A hangversenyterem átalakult táncteremmé s Baca Jenő cigányzenekara ke-

ringőt kezdett. Táncolni azonban csak alig lehetett, annyian voltak a táncoló párok. Az első négyest közel háromszáz pár táncolta. A mulatság vig hangulatban csak reggel ért véget. A mulatság szép anyagi eredménnyel zárult. A tiszta jövedelem tudvalevőleg a szegény tanulók segítőalapját fogja gyarapítani.

Tíz órakor midőn a tánc megkezdődött, jött meg Nákó Sándor gróf kormányzó, akit Fest Aladár királyi tanácsos, a gimnázium igazgatója fogadott. A kormányzó egy ideig a bálteremben tartózkodott, majd a polgármesterrel, Fest igazgatóval s másokkal a buffetbe vonult, míg a táncteremben járták a táncot. Tizenkét óra volt mikor a kormányzó eltávozott. A szünóra alatt Barca Jenő cigányprimás szebbnél szebb magyar nótákat játszott.

— **Balla Kálmán szintársulata Fiumében.** Balla Kálmán pozsony-fiumei szintársulat igazgatósága arról értesít bennünket, hogy fiumei működését április 18-án szándékozik megkezdeni, természetesen új szintársulattal.

— **Hangverseny.** Mint értesülünk, Thoman István Liszt Ferenc világhírű tanítványa és felesége, a kiváló dalénekesnő hangversenyt rendeznek március első napjaiban Fiumében és Abbáziában. Velük működik közre Justh Lajos zongoraművész, a képviselőház elnökének a fia is.

— **A központi választási bizottság** március 2-án hétfőn délelőtt a városháza kisebb tanácsstermében ülést tart, amelyen a választókat összehívó bizottságot fogják megválasztani.

— **Nagy tüntetés Fiumében.** Egy bécsi keresztény szociálista lapnak jelentik Fiuméből: Legközelebb mintegy százharminc magyar képviselő érkezik Fiuméba, hogy résztvegyenek a Kaszinó Patriotiko főnailásának hatvanadik évfordulója alkalmából tervezett ünnepségen. Az ünnepség alkalmából a fiumei nagy horvátellenes tüntetésre készülnek s ezért a fiumei horvátok már most megteszik az előkészületeket nagyszabású elmentüntetésre.

— **Hajórajunk a spanyol vizeken.** Alfonso király március közepén látogatást fog tenni a spanyol vizekre érkező osztrák-magyar hajóraj tengernagy hajóján. Az osztrák-magyar tengerésztisztek aztán Madridban vendégei lesznek a királynak s tiszteletükre több udvari ünnepet fognak rendezni.

— **A boldog Montenegró.** Cetinjéből hivatalosan ma a következőket jeleik: 1. Montenegróban nincsenek hazaárulók; 2. ennek folytán sem börtönre, sem agyon nem lőhetnek hazaárulókat; 3. Nikita nepe egyáltalában nagyon boldog, birodalmában tehát nyoma sincs a nyugtalanságnak. Mit kívánhat még egyebet a feketehegyek országa?

— **Uj vagonrendelések.** A kereskedelmi minisztérium az egyesült vaggongyárakhoz felszólítást intézett, hogy március 15-éig nyújtsanak be ajánlatot 3400 teherkocsi szállítására. A vagonok 1909. december 31-éig szállítandók. A 747 személykocsi szállítására vonatkozó javaslatok tárgyában a miniszter még nem döntött.

— **Megszűnt forgalmi akadály.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az első délnyugati határörvidéki vasút capragh—károlyvárosi vonalán Vojnich és Utirja állomások között töltéscsuszamlás miatt megszüntetett személyforgalom e hónap 24-én az 5913. számú vonattal ismét megindított.

— **Nagy narancsszállítmány.** A „Szápáry” Adria gőzös 12,000 láda déli gyümölcs-csel ide érkezett.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A boszorkány ölelése. — A portugál király és a trónörökös temetése Lissabonban. — A hámisító. — A falú ember.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 26. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Napirend előtt Lengyel Zoltán kijelenti, hogy a képviselők törvényjavaslatokat vissza nem vonták, tüzzék azokat napirendre. Emlékezteti az elnököt az emlékeztetés november 18-ra, amikor ő is a javaslat ellen demonstrált.

Justh igerülten feleli, hogy a mai helyzetet az akkorival nem lehet összehasonlítani.

Ezután áttérnek a napirendre.

Babocsay Sándor disszidens képviselő az első szónok, aki konstatálja, hogy a függetlenségi párt még csak néhány hónappal ezelőtt ellenezte a házszabályrevíziót, most pedig mellette van. Kijelenti, hogy a javaslat egyezik az ugrai levél szellemével. A javaslatot valóságos merényletnek tartja, amelyet nem fogad el.

Az ülés folyik.

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, febr. 26. Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsbe érkezett. Megérkezése után meglátogatta őt Schönaich badügyminiszter, akivel hosszasan tanácskozott.

A geryeszegi választás.

GERNYESZEG, febr. 26. Az itteni kerületben ma folyt le a választás. Farkas Albert volt főispánt egyhangulag képviselővé választották függetlenségi programmal.

Városok parlamentje.

BUDAPEST, febr. 26. A magyarországi rendezett tanácsú városok gyűlése ma kezdődött meg a városháza tanácstermében. A gyűlésen 104 város, 20 keresk. és iparkamara kiküldöttje továbbá 44 orsz. képviselő vett részt, hogy az egyenesadó reform javaslatát tárgyalják.

A horvát választások.

Ovás Rauchnál.

ZÁGRÁB, febr. 26. Nikolics dr. táviratban fordult Ogulinból a koalíció vezérbizottságához, hogy az ottani kerületben az országúton kordont vontak, úgy hogy a választók nem juthatnak a szavazóbizottság elé. Ez ügyben a koalíció Rauch báró bához fordult orvoslásért.

Összehívás, feloszlítás.

ZÁGRÁB, febr. 26. Bécsből eredő hírek szerint Rauch Pál báró bán meghatalmazást kért a királytól s horvát képviselőház összehívása és feloszlítása dolgában. A bán ez alkalommal Rakodczay Sándor volt horvát bánt a hétszemélyes tábla elnökének, Mazuramicsot a báni tábla elnökének terjesztette elő.

Letartóztatott képviselőjelöltek.

ZÁGRÁB, febr. 26. A „Srboban“ jelentése szerint a horvát néppárt két jelöltje Superina és Jankovics idézést kaptak a zágrábi törvényszékhez. Superinát fogva tartották és iródját lepecsételték.

A szandzsák vasut.

LONDON, febr. 26.

Ha a szandzsák vasut kérdése képes volt a hatalmak egyetértését ennyire megzavarni, akkor ennek az egyetértésnek egyáltalán semmi értéke nincs, mert azt kellett volna hinni, hogy az összes hatalmak melegen fogják üdvözölni ezt a tervet. Vasutak a leghatásosabb eszközök a civilizáció terjesztésére és a népek megnyugtatására, s Magyarország-Ausztria megmutatta Bosznia és Hercegovinában, hogy ez a képessége a legnagyobb mértékben megvan s igazságot, jogot és biztosságot tud adni olyan népeknek, melyeket a vallási és faji harc a pusztulás szélére juttatott.

Robbanás a fővárosban.

BUDAPEST, febr. 26. A Lengyel-féle drogériában a Baross-téren ma ismeretlen okból tűz támadt. A tűz következtében a raktáron tartott benzin fölrobbant és nagy veszedelemmel fenyegette a házat. Csak erős munkával sikerült a komoly veszedelmet elhárítani. Az oltás özegette számosan megsebesültek.

Egy vonat bombázása.

KIEL, febr. 26. A közelben ismeretlen tettesek egy személyvonat ellen három bombát vetettek. Az utasok közül számosan megsebesültek. A merénylők a vonatot kirabolták és elmenekültek.

Az angol tengerészet.

LONDON, febr. 26. A tengerészet költségvetéséhez mellékelte emlékirat kifejti a már közölt részleteken kívül, hogy szigorú takarékosági szempontok figyelembevételével a tengerészeti költségvetés emelkedését a legszükségesebb kiadásokat sikerült 900.000 font sterlinggel mérsékelni. Kifejti továbbá az emlékirat, hogy míg 1904-ben a tengerészet költségvetése 36.889.000 font sterlinget tett és az azóta lefolyt évek a követelések folytonos csökkenésével jártak a jövő esztendőre elkerülhetetlen a flotta automatikus szaporítása és így lehetetlen, hogy a jövő esztendei költségvetésben a tengerészet kisebb költségekkel szere-

ERBISTI GIOVANNI

„All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

peljen. Április 1-én a következő járművek fognak építés alatt állani: hét csatahajó, négy páncélos cirkáló, egy cirkáló, 10 torpedóuzó, 10 torpedónaszád és 18 tengeraltti naszád.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A szamárköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat Rendkívüli gyógsikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — mindig figyelmeztetésül vegyük.

SCOTT-féle Emulsio

felnőtteknek s agoknak ép oly jó hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Grand 6 Prix

Vigyázat a védjegyre.

Vigyázat a védjegyre.

Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herzel, Dr. Ketty, Dr. Korányi, Dr. Laufener, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Colletti, cirkevenicai, Dr. Giordano, Dr. Velo velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjegyű

Dupla malátasör

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyártmányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és üdítő hatása fölülmulthatatlan.

a „GOLIÁT“ malátasör

10 fillérrel olcsóbb.

Árusítják Fiumében:

Agonia Francesco via Ciotta, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Cartesio Nicolò via Governo, Gambirinus Buffet via Lido, Grünfeld Buffet Corsia Deak, Moravec Carlo Corso, Pasticceria Salomon Corso, Schittar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Commerciale e Coloniale via del Pino, Máv. fogyasztási szövetkezet Lunto Franco.

Özvegy asszony

mosást és vasalást

vállal otthon és házon kívül.

Vicolo del Pino 1. sz.

— Óriási készletek az idenyre —

elegáns, modern és elsőrendű kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek.

SCHWARZ KÁROLY műkereskedő.

Mó dern mesterművekből álló

NEMZETKÖZI

művészeti kiállítása

e hó 22-éig megtekinthető Fiumében a Della Ville szálloda 7. számú nagytermében. Nyitva reggel 9 órától este 6 óráig.

Szabad bemenet.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esté nként kiváló művészi erők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Az EUROPA kávéházban

minden csütörtök, szombat és vasárnap este

Horváth Sándor cigányzenekara hangversenyez.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADR' A PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg felelinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deak 30 sz. ház I. em.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen ujjaalakítva.

Szobák 2^{1/2} lírától, teljes
penzió 9 lírától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskösi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előre-
haladására bámulatos olcsón
ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

A
„De la Ville“
kávéházban

ma és minden este
BARCAJENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

Vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányu losonci

Berendorfi nickeledények.

Excelsior zománcedények.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Szálloda és pensió Ertl

ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.

Kitűnő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —

Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

LIEBL ISTVÁN
MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával
szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

Lokey kávéház

ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átellenében.

Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
építészretyek, konyhaedényekben stb.

Üveg- és porcellán-
raktáramat szép és
mesés olcsóságú tár-
gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

Házvezetőnői állást keres

15 évi bizonyítvánnyal rendelkező gazdasszony,
a ki több úri házban volt már alkalmazva és
kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Cim a
kiadóhivatalban.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizék,
toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

15-18 éves fiu.

ki magyarul és olaszul tud, helybeli
bankintézetnél hivatalszolgának felvétetik.
Ajánlatok „Igyekvő 18” jellige alatt a
kiadóhivatalba küldendők.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.